

Milli Uyanış : Bağımsılık Yolunda Atılan Adımlar (Ünite Özeti)

Ders: T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

Konu Kategorisi: 2. Ünite : Milli Uyanış : Bağımsılık Yolunda Atılan Adımlar

Yazar: servetanlayan

Tarih: 19.05.2025 00:37

Konu İçeriği

I. DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİ VE OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU

1. Savaşın Nedenleri

◦ Genel Nedenler:

- Sömürgecilik yarışı ve bloklaşma (İtilaf vs. İttifak).
- Ham madde ve pazar rekabeti.
- Silahlanma yarışı ve milliyetçilik akımları.

◦ Özel Nedenler:

- Almanya ile İngiltere arasında Alsas-Loren kömür yatakları çekişmesi.
- Rusya'nın Panislavizm politikası ve Avusturya-Macaristan'ın Pancermenizm ideali.

2. Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girişi

◦ Nedenler:

- Kaybedilen toprakları geri almak.
- Turancılık ideali ve diplomatik yalnızlıktan kurtulma.

◦ Almanya'nın Etkisi:

- Osmanlı'nın jeopolitik konumu ve halifenin dini gücünden faydalanma.
- Cephe yükünü hafifletme stratejisi.

3. Osmanlı'nın Savaştığı Cepheler

- **Taarruz Cepheleri:** Kafkas, Kanal.
- **Savunma Cepheleri:** Çanakkale, Irak, Suriye-Filistin, Hicaz-Yemen.
- **Yardım Cepheleri:** Galiçya, Makedonya, Romanya.

4. Savaşın Sonuçları

- İtilaf Devletleri'nin zaferi.
- Osmanlı, Avusturya-Macaristan gibi imparatorlukların yıkılması.
- Wilson İlkeleri ve Milletler Cemiyeti'nin kurulması.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI (30 EKİM 1918)

• Maddeler ve Amaçları:

- Boğazların işgali → Toprak bütünlüğünü bozmak.
- Ordunun terhisi → Savunmasız bırakmak.
 - 7. Madde (güvenlik gerekçesiyle işgal) → İşgallere hukuki zemin.
- Doğu'da 6 ilde karışıklık çıkarsa işgal → Ermeni devleti kurma planı.

• İlk İşgaller:

- **İngilizler:** Musul, Samsun, Çanakkale.
- **Fransızlar:** Adana, Maraş, Urfa.
- **İtalyanlar:** Antalya, Konya.
- **Yunanlılar:** İzmir.

• Tepkiler:

- İstanbul Hükümeti sessiz kaldı.
- Mustafa Kemal ve halk direnişe geçti.

BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ VE CEMİYETLER

1. Kuvay-ı Milliye:

- **Kuruluş Nedenleri:** İşgaller, İstanbul'un tepkisizliği, azınlık faaliyetleri.
- **Önemi:** Ulusal bilinci canlandırdı, TBMM'ye zemin hazırladı.

2. Millî Cemiyetler:

- Trakya Paşaeli, Redd-i İlhak, Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk.
- **Ortak Özellikler:** Bölgesel direniş, Sivas Kongresi'nde birleşme.

3. Zararlı Cemiyetler:

- **Azınlık Cemiyetleri:** Mavri Mira (Rum), Taşnak (Ermeni).
- **Millî Varlığa Düşman Cemiyetler:** İngiliz Muhipleri, Wilson Prensipleri.

MİLLÎ MÜCADELE'NİN ÖRGÜTLENME AŞAMALARI

1. Havza Genelgesi (28 Mayıs 1919):

- İşgallere karşı ilk ulusal tepki, mitingler düzenlendi.

2. Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919):

- **Tarihî Cümle:** "Milletin bağımsızlığını yine milletin azmi kurtaracaktır."
- **Önemi:** Mücadelenin gerekçe ve yöntemi belirlendi; milli egemenlik vurgusu.

3. Erzurum Kongresi (23 Temmuz-7 Ağustos 1919):

- **Kararlar:**
 - Vatan bütündür, parçalanamaz.
 - Manda reddedildi.
 - Temsil Heyeti kuruldu (9 kişi).
- **Önemi:** Bölgesel toplanıp ulusal kararlar alındı.

4. Sivas Kongresi (4-11 Eylül 1919):

- Tüm cemiyetler "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk" adıyla birleşti.
- Manda kesin reddedildi, İrade-i Milliye gazetesi çıkarıldı.

5. Amasya Görüşmeleri (Ekim 1919):

- İstanbul Hükümeti, Temsil Heyeti'ni resmen tanıdı.

TBMM'NİN AÇILIŞI VE MİSAK-I MİLLÎ (1920)

• Misak-ı Millî Kararları:

- Mondros'ta işgal edilmeyen yerler Türk vatanıdır.
- Kapitülasyonlar reddedildi.
- Azınlık hakları karşılıklı olacak.

• TBMM'nin Özellikleri:

- Güçler birliği ilkesi (Meclis hükümeti sistemi).
- İstiklal Mahkemeleri kuruldu, ayaklanmalar bastırıldı.

SEVR ANTLAŞMASI (10 AĞUSTOS 1920)

• Maddeler:

- Osmanlı topraklarının paylaşımı (Yunanistan, Fransa, İngiltere).
- Ermenistan ve Kürdistan kurulacak.
- Ordu 50 bin ile sınırlı.

-
- **Önemi:** TBMM tarafından tanınmadı, hukuken geçersiz.

SONUÇ

Millî Mücadele, Mustafa Kemal önderliğinde örgütlü bir direnişe dönüşmüş, TBMM ile tam bağımsızlık hedefi benimsenmiştir. Mondros ve Sevr'e karşı Misak-ı Millî ile ulusal sınırlar çizilmiş, emperyalizme karşı bir varoluş mücadelesi verilmiştir.

Henüz yorum yapılmamış.